

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg . . . . . 120 Lei
Pe jumătate an . . . . . 60 Lei
Pe trei luni . . . . . 30 Lei

Liberalii.

Partidul cel mai urgisit din țara românească este cel liberal. Așa a fost în trecut, — când Eminescu îl numia „partidul roșilor”, — așa e și azi. Azi, însă, în loc să-i zicem „partidul roșilor”, îi putem zice mai bine „partidul negrilor”. Partidul oamenilor batjocoritori și călcători de legi, lacomi de aur, nerușinați, speculatori netrebniți ai patriotismului, călăi ai drepturilor cetățenești, cu apucături de oameni trăiți în pădure, cumpărători și stricători ai sufletelor cu banii storși de pe spinarea și din truda cetățenilor, — cu un cuvânt oameni fără nici o cinste pentru lege și dreptate. Așa ni i-a arătat alegerile din urmă pe liberali. Pe cei vechi și pe cei mai noi. Puținii oameni de treabă cari s'au rătăcit în partidul liberal, trebuie să îndure și ei osânda ce cade, ca o piatră grea, pe capul partidului liberal.

Sistemul politic al liberalilor, planul lor după care ajung la putere și cârmuesc țara e așa de învechit, e așa de păcătos și nepotrivit pentru România de azi, încât cu acest sistem împing țara spre prăpastie. Cu sistemul lor, cu năraurile lor politice seamănă

neînțelegerea cea mai mare între frați, nemulțumesc în măsura cea mai largă populația țării, care se vede mereu batjocorită și siluită de slujbașii statului.

Țara e bântuită de multe rele, trece prin ciasuri de tot grele. Liberalii, în loc să fi lucrat pentru o viață mai liniștită între partide, au făcut tocmai dimpotrivă. Cu purtarea lor, cu năraurile lor politice (mișelești) au săpat și mai adâncă prăpastie între partide; au nemulțumit populația țării într-o măsură nemaipomenită. Populația e tare nemulțumită văzând că pe hârtie i-s'au dat drepturi și când e vorba să se folosească de aceste drepturi vin slujbașii țării, ajutați de agenții liberali, și ie fură drepturile, sau îi împiedecă să se folosească de ele. Pentru liberali legile țării sunt numai niște zdrențe de hârtie, pe cari le poți rupe când vrei.

Îți stă mintea în loc când ai văzut câtă nelegiuire, mișelie, hoție, stricăcuine și potlogărie s'a întâmplat la alegerile din urmă, și când colo în casa țării încă ei, liberalii, se dau de căre pădure și spun că alegerile sau făcut în cea mai bună rânduală și în cinste curată și le întăresc pe

toate, cu toate că deputații partidului național-tărănesc au ridicat glasuri de protestare împotriva tuturor alegerilor. Vai de ea rânduială și cinste! Cu sistemul acesta de nelegiuire, silnicie, batjocură și rușine, nemaipomenită țara nu poate da înainte, ci dă îndărăt, i-se istovesc toate puterile.

Se vede, că în țara asta numai „patrioților liberali” li-e dat să trăiască bine și în belșug, fiindcă au la îndemână vistieria țării, asupra căreia se aruncă ca lăcustele. Populația țării geme, în schimb, în sărăcie, fără lucru, fără câștig. Orașele dau îndărăt; satele tânjesc în cea mai mare sărăcie și năcazuri. Sărăcia populației române din țară e, din ce în ce, tot mai mare.

Toată lumea le vede acestea, numai liberalii le tăgăduesc și spun că lucrurile merg de minune de bine.

Noi o spunem și acum, că până când nu va stăpâni în țară legea și dreptatea, până atunci nu va fi bine, decât pentru cei puțini cari trag foloase de pe urma politicii liberale. Și așa nu-i bine.

Ion Poiană.

dinand I impune însă în situația critică, de astăzi tuturor factorilor politici să asigure înainte de toate solida încheagare a unității naționale a tuturor românilor și a tuturor provinciilor unite, să realizeze dezvoltarea normală și pașnică a vieții naționale și consolidarea statului român pe baza unei ordine de drept. Intrând în funcțiune Regenta, care deși alcătuită fără concursul liber exprimat al națiunii, este astăzi chemată să exercite puterile regale, Partidul Național-Tărănesc nu poate nesocoti această situație de fapt, dar cere dela deținătorii puterii regale asigurarea respectului desăvârșit al legilor, al drepturilor și libertăților cetățenești, dreaptă apreciere a voinței naționale obștești, singura chemată să hotărască soarta națiunii, justa așezare a provinciilor unite în organizația statului și egala ocrotire a intereselor și drepturilor lor, flagrant nesocotite de guvernele de până acum.

Drept consecință Partidul Național-Tărănesc cere, ca un prim pas spre normalizarea vieții noastre publice, dizolvarea actualului parlament, isvorit din violență și fraudă și decretarea imediată a unor alegeri legale care să permită o manifestare sinceră a voinței naționale, spre a pune capăt regimului arbitrar, care amenință însăși existența noastră națională.

Tâlcuiri din cartea legii.

Din multele pricini cari se petrec la judecătorie, cele mai dese sunt procesele pornite cu Mandat de plată, despre care trebuie să știe fiecare om atâta, cât să se poată apăra la năcaz în vremea cerută de lege. Anume, pârâșul, care vrea să scoată dela vreun datornic bani bagă o rugare la Judecătorie prin care cere ca să fie provocat cutare și cutare cu mandat de plată, să-i plătească datoria. Cel care primește mandatul de plată face mai cuminte dacă se știe dator să-și plătească datoria să nu poarte lege de geabă și să poarte în urmă spese grele de proces; dar dacă se știe nevinovat atunci trebuie să se grabească să-și bage apărarea, sub acelaș număr judecătoresc, în timp de 15 zile dela primirea mandatului de plată.

Apărarea aceasta se numește opoziție și este destul ca cel pârât să scrie pe-o coală timbrată către judecătorie, că „fac opoziție contra mandatului de plată sub No. cutare” pentru ca să fie primit în fața legii și să i se sorocească zi de pertractare. Dacă apărarea se face fără avocat atunci pe lângă pârât trebuie să iscălească hârtia doi oameni ca martori.

După cum se vede din cele de mai sus apărarea la mandatul de plată este foarte ușoară, dacă se face opoziția la vreme — adecă în timp de 15 zile. Cât ce a trecut acest termen, pârâșul are drept fără să mai aștepte

Cuvântarea rostită de dl Iuliu Maniu

în ședința din ziua 25 Iulie a Parlamentului.

Domnule Președinte,

Adânc îndurerați, deplângem în cetarea din viață a Regelui învingător Ferdinand I, căruia I s'a dat să poarte primul coroana României întregite, înfăptuite prin virtuțile sale și ale națiunii. Va fi pentru toate timpurile un merit nepieitor al Său de a fi dat în ceasul hotărâtor ascultare instinctului popular și de a fi știut să concentreze toate energiile naționale spre ținta dorită de toată suflarea românească.

Istoria va consacra pentru vecie pe căpitanul, care în fruntea oștirii or Sale biruitoare a adăogat la gloria militară a armatei române, luptele dela Tisa, care au încununat definitiv opera de desrobire a întregului neam.

Inițierea prevăzătoare și înfăptuirea fără șovăire a reformei agrare în vichiul regat și ridicarea la autoritatea legilor țării a legiuirilor agrare revoluționare din Ardeal, Banat și Basarabia au dat dovada înțelepciunii Sale de domnitor,

care simte curentele ce clocotesc în adâncul sufletelor și trebuința imperioasă de a da soluțiunile practice corespunzătoare concepțiunilor de dreptate socială pe care mulțimea o dorește în mod nedefinit, dar pe care cei cari conduc destinele națiunilor trebuie s'o transforme în realitate socială.

Regele Ferdinand a dat ființă reală aspirațiunilor obștești de neatarnare și de înfrățire desăvârșită a întregului neam, a dat o nouă întruchipare de o strălucire fără seamăn vitejiei strămoșești, isvor de mândrie și nădejde în secolele de suferință, și a înfăptuit dreptate pământului dătător de hrană trupească și de legământ sufletesc către glia și țara strămoșească.

Victorios în război, întemeietor al unității naționale și îndrăzneț reformator al întocmirilor sociale, El va străluci nemuritor deasupra generațiilor viitoare, iar noi adânc mișcați de suferințele ultimelor Sale zile, ne închinăm înaintea memoriei și faptelor Sale, care vor

rămâne și trimitem cele mai adânc simțite condoleanțe îndureratei noastre Regine, părtașe nobilă a înfăptuirilor Sale, precum și întregii Dinastii.

Partidul Național-Tărănesc crede că aceste momente de adâncă jale și grea încercare trebuie folosite ca un prilej de reculegere sufletească pentru o puternică unire a forțelor naționale, în scopul închegării nebiruite a legăturii între Dinastie și națiune, pe temeiul principiului de suveranitate națională

Animat de această stăruință și de credința lui neclintită către țară și Tron și în voința lui dârză de a asigura Națiunii un sistem de guvernământ întemeiat pe legalitate, libertate și dreptate, Partidul Național-Tărănesc nu se poate solidariza cu regimul de violență și ilegalitate a guvernelor ce s'au succedat, care au vicitat până acum viața noastră publică și în consecință își declină orice răspundere pentru situația creată de acest regim.

Pierderea dureroasă a Regelui Fer-

nici o zi să ceară comisia de silă. Anume legea ține socoata în așa fel, că dacă cineva nu se apără vreme de 15 zile atuncia prin tăcerea sa se recunoaște dator, și-i dă pârâșului toată puterea ca să-și scoată banii prin execuție. Acum starea celuilor pârât este foarte îngreunată, — din vina și nepriecerea lui — dar chiar și dacă i-a fost comisia la cuprins se mai poate apăra în lege, dar în asemenea caz face bine să ceară sfatul unui cunoscător de legi.

Omul nici când nu este ținut să se deie plainic, cu una cu două. O pildă adevărată va lumina pe fiecare despre adevărul acesta. O firmă și-a tomnit toamna trecută mai mulți lucrători la cari le-a dat bani înainte (avans) pentru ca să vină pe o anumită zi la lucrul de pândure. S'a întâmplat însă, că în ziua fixată, când s'au prezentat oamenii la lucru, firma a vrut să-i bage în altă pădure mai grea de exploatat și mai periculoasă, decât aceea la care s'au tomnit. Oamenii nevrând să lucreze acolo, firma i-a trimis acasă și i-a pârât cu mandat de plată pentru bani. Unii s'au dat plainici și au plătit banii înapoi rămânând cu paguba drumului și a zilelor petrecute, alții au întârziat cu opoziția și au plătit datoria cu spese îndoite; unul singur s'a apărât cu opoziția la vreme și a dovedit că firma nu s'a ținut de toamnă, ca atare a trebuit să piardă arvuna — și a câștigat legea. Iată că toți cei cu frica și cei cu nepriecerea au rămas de pagubă, — iar cel deștept a ajuns să i se facă dreptate.

Dr. Alexandru Ceușianu.

Intrebăm?!?

1. Judecătorul Dr. Mihail Marinovits locuiește într-o casă de colț din Piața Regele Ferdinand, unde i s'a rechiziționat cu 500 Lei lunar 3 camere și dependințe. Rechiziția continuă cu toate că acel judecător și-a cumpărat o casă mare în strada Șaguna cu 450.000 Lei de aproape un an încoace, casă pe care a închiriat-o cu 3000 Lei lunar. Legea, credem, că și pentru dl judecător trebuie să rămână lege. — de-oare-ce rechiziția nu este făcută pentru beneficii efitne.

2. Cu toate că au trecut alegerile — poliția și administrația și-au mobilizat toate forțele. S'au operat arestări bine înțelese ilegale și s'au sechestrat automobilele de taxă. Oare măsurile acestea — în special cu automobilele — s'au luat pentru ca cinstitele organe să învețe conducerea?

3. Judecătorul Economide din Tg. Mureș, — care a fost delegat de președinte al secției de votare din Reghin la alegerea senatorului pentru consiliile comunale — a îndrăsnit să înfrunte legea electorală împănând localul secției de vot cu jandarmi. Acest judecător — cu toate că primise o telegramă dela primpreședintele Tribunalului să îngăduie intrarea delegaților partidului național-țărănesc în localul de vot, totuși a lăsat ca jandarmii în frunte cu plotonierul Demian din Toplița-română să săvârșească cele mai mizerabile nelegiuiri, arestând și târând cu forța pe delegații noștri din fața ușii localului de vot.

Acest judecător a fost trimis de curând la concediu. — Oare pentru totdeauna?

Index.

Zicală... liberală:

Hoțul
Câștigă negoțul
Omul cinstit
Rămâne păgubit. —
Tălharul
Golește grănarul
Omul cel harnic
Muncește zădarnic. —

Știri mărunte.

Aviz. Târgul din 10 August se va ținea. Petrecerea tradițională dela 10 August, însă, nu se va ținea anul acesta din pricina dolului în care se află țara în urma morții Regelui Ferdinand I.

DI Flore Bogdan în căutarea unui partid. Se știe în ce împrejurări dl Flore Bogdan a fost silit să părăsească partidul averescan. Se știe și aceea, că înainte de alegeri dl Flore a vrut să se înscrie în partidul liberal, dar n'a fost primit. Poate mulți știu și aceea, că dl Bogdan a bătut și la ușa partidului comunist și mai pe urmă a trimis o deputație la partidul național-țărănesc, cerând să fie primit în partidul acesta, pe care atâta amar de vreme l-a hulit fără pic de rușine. Zău, ce gândește dl Flore Bogdan?! Că v-a fi primit în partidul național-țărănesc acum, imediat? Credem, că nu. Mai întâi un om ca dsa trebuie să se pocăiască câțiva ani retras în liniștea castelului său și numai apoi să încerce a intra pe ușa partidului național-țărănesc. Acum încă e prea de vreme. S'ar cam minuna toți oamenii cu cât de puțină judecată dreaptă, dacă, după cele multe întâmplări, ne-ar vedea cot la cot. Trebuie să mai treacă puțin timp, căci numai trecerea timpului te poate face să mai uiți câte ceva. Acum, când i-a căzut binișor steaua, vede și dl Flore Bogdan, că nu-i prea cuminte lucru să fii prea încrezut și, împins de-o poftă de mărire prea mare, să te învrăjbești cu toată lumea. Toate au un sfârșit.

Învățător deținut. În săptămâna trecută jandarmeria din Rușii-munți a deținut pe învățătorul Dumitru Blidariu din comuna Morăreni. S'a descoperit, anume, că numitul învățător a înșelat pe mai mulți săteni cu însemnat sume de bani și a furat niște haine. Deocamdată e în arest la Tribunalul din Târgu-Mureș.

Procese. Mai mulți membrii ai partidului național-țărănesc (și un averescan) au pornit procese penale, la Tribunalul din Tg. Mureș, împotriva prefectului județului și a altor slujbași, pentru nemaipomenitele nelegiuiri săvârșite în alegerile din urmă.

Partidul averescan se destramă. Ne aducem bine aminte cât de rușinos a căzut dela cârmă partidul averescan, în luna Iunie. A fost o curată batjocură ce a făcut atunci dl Brătianu cu partidul dlui general Averescu. După această pățanie averescanii au început să fie tare mândri pe liberali, le-au jurat dușmănie pe veci. Iată însă că, spre mirarea tuturor, dl general Averescu a început să se ploconescă și umilească din nou la picioarele dlui Brătianu. Averescanii n'au nici un deputat în casa țării. Numai singur dl general Averescu a ajuns în Senat ca senator de drept. În ședința din Lunia trecută a Senatului dl general Averescu a rostit o cuvântare prin care s'a umilit la picioarele dlui Brătianu. Cuvântarea dlui general Averescu i-a nemulțumit foarte tare pe averescani. Dl profesor universitar Ion Petrovici s'a pus în fruntea nemulțumirilor și a pornit o mișcare ca să se înscrie cu toții în partidul național-țărănesc. Mai mulți fruntași averescani și-au și dat mulțumita din partidul averescan și se crede că în curând partidul averescan v-a fi complet destrămat. Nici dl N. Iorga nu vrea să se mai înțeleagă cu dl Averescu, văzând câte boacâne face bătrânul general. Iar despre dl Goga se scrie că nu v-a mai face politică, deși unii cred

că la toamnă dl Goga v-a întemeia un nou partid, ca să fie și dânsul șef de partid și să mai încurce și desbina pe români cum a făcut-o și până acum.

În Ucraina a izbucnit războiul civil.

Ucenici de tăbăcar

se primesc la fabrica de piele
Norbert Schönauer, Reghin.

No. G. 11113/1926.

Publicare de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 77—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Barta Alexandru reprezent. prin avocat Dr. Emil Wermescher pentru încassarea creanței de Lei 1010 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 9 August 1927 orele 10 a. m. la fața locului în Hodac unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 17.000.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 15 Iulie 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 15714 exec. 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. 4810—1923 a Judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Alexa Alexandru repr. prin avocat Dr. Eugen Truția pentru încassarea creanței de Lei 5700 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 August 1927 la orele 4 a. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 16300.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Iulie 1927.

Vespremeanu, deleg. jud.

No. 409/927 port.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică că în baza deciziei No. 7495/1925 și No. G. 5596/1926 a Judecăt. mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Kémenes Josif repr. prin adv. Dr. Vámos Ferd. pentru incas. creanței de 3500 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 20 August 1927 orele 9 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 2 dulapuri, 1 ladă, 1 masă, 1 pat în valoare de 3800 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretențiunea care e de încasat face 3500 Lei capital interesele de 10% socotite din 1 Ian. 1925, iar speșele până acum stabilite de 2497 Lei — bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul art. 102 legei LX. din 1881.

Gheorgheni, la 11 Iulie 1927.

V. Lőrincz, portărel.

No. 470/1927 port.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 3561/1927 și No. G. — /19— a judecătoriei mixte din Gheorgheni în favorul lor Dr. Hirsch Gustav, Dr. Vámos Ferdinand și Mihály Frida pentru incas. creanței de 1836 + 1900 + 824 Lei cap. și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 30 August 1927 orele 9 a. m. la fața locului în orașul Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 mașină de cusut, 1 dulap de para, 1 masa de birou, 1 cover în valoare de 9000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Pretențiunea care e de încasat face 1836 + 1900 + 824 Lei cap. și dobânzile lor, iar speșele până acum stabilite de 3091 Lei 50 b. Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul art. 102 legei LX. din 1881.

Gheorgheni, la 11 Iulie 1927.

V. Lőrincz, portărel.

No. G. 15713 / 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 2442—1923 al judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Dan Vasiliu lui Stefan repr. prin adv. Dr. Eug. Truția pentru încassarea creanței de Lei 2400 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 17 August 1927 orele 3 d. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 6900. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Iulie 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 9298 exec. 1927.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 13823—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în fav. reclam. Firma „Perri“ de autom., Cluj, repr. prin adv. Dr. Adam Popa pentru încassarea creanței de Lei 4466 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 16 August 1927 la orele 10 a. m. la fața locului în Jernuțeni unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 13900. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Iulie 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 15714 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 13626—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclam. Frații Stark și Kadar Adolf reprezent. prin avocat Dr. Eugen Truția pentru încassarea creanței de Lei 15950 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 16 August 1927 orele 3 p. m. la fața locului în Petelea unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 16300. — În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 23 Iulie 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 6702/1927.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 8375. 1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Cassa de păstrare și credit din Reghin și jur reprezentat prin avocat Dr. Adalbert Szabo pentru încassarea creanței de Lei 7000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 16 August 1927 orele 4 p. m. la fața locului în Săcalul de pădure unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 14900

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 26 Iulie 1927.

A. Vespremeanu, deleg. jud.

No. G. 1635/1926 port.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 1944/1926 și No. G. II. 1635/1926 a Judecătoriei rural din Tulgheș în favorul reclamantului Dr. Vámos Ferdinand din Tulgheș pentru încassarea creanței de 6300 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua 8 August 1927 ora 3 p. m. la fața locului în comuna Borszék la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: momibelele sechestrare și menționate în procesul verbal de execuție No. — din 9 Decembre 1926 în valoare de 84550 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretențiunea care e de încasat face 6300 Lei — bani capital, dobânzile cu 10% socotind din 13 Aprilie 1926 iar speșele până acum stabilite de 3084 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul art. 102 legei LX. din 1881.

Tulgheș, la 18 Iulie 1927.

Ioan Ambrus, port. deleg.